

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมการรักษาศิลปะที่มีผลต่อความสุขของอุบาสกอุบาสิกา สำนักปฏิบัติธรรมวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร” ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ อุบาสกอุบาสิกาที่รักษาศิลปะและปฏิบัติธรรม ณ สำนักปฏิบัติธรรมวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๔๕ คน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่วิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการรักษาศิลปะที่มีผลต่อความสุขของอุบาสกอุบาสิกา สำนักปฏิบัติธรรมวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

๓.๒.๑ ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม

๓.๒.๒ นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

๓.๒.๓ สร้างข้อคำถามแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกคำตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความเข้มงวดของการรักษาศิลปะ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการรักษาศีลของอุบาสกอุบาสิกา สำนักปฏิบัติธรรมวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยคำถาม ๕ ข้อ ใช้สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาและล่วงละเมิดศีล ๕ ตามระดับการปฏิบัติ คือ ไม่เคย เป็นประจำ บางครั้ง การตอบคำถามจะนับจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้ผู้ตอบ “เป็นประจำ, บางครั้ง” นับว่าเป็นผู้ที่เคยล่วงละเมิดศีล ส่วนผู้ตอบ ไม่เคย ให้นับว่าเป็นผู้ไม่เคยล่วงละเมิดศีล

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามความสุขของอุบาสกอุบาสิกา สำนักปฏิบัติธรรมวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๔ อันดับ คือ ๑) ไม่เลย ๒) เล็กน้อย ๓) มาก และ ๔) มากที่สุด โดยกำหนดคำถามเชิงลบ (Negative) จำนวน ๓ ข้อ คือข้อที่ ๓-๕ ผู้ตอบ คือ ไม่เลยให้ ๔ คะแนน เล็กน้อยให้ ๓ คะแนน มากให้ ๒ คะแนน และ มากที่สุดให้ ๑ คะแนน ส่วนคำถามเชิงบวก (Positive) จำนวน ๑๒ ข้อ คือข้อที่ ๑-๒ และ ข้อที่ ๖-๑๕ ผู้ตอบ คือ ไม่เลยให้ ๑ คะแนน เล็กน้อยให้ ๒ คะแนน มากให้ ๓ คะแนน และ มากที่สุดให้ ๔ คะแนน

ตอนที่ ๔ สอบถามปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

๓.๒.๔ นำแบบสอบถาม (ฉบับร่าง) ที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และความชัดเจนของข้อคำถาม และนำกลับมาแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำ

๓.๒.๕ นำร่างแบบสอบที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปตรวจสอบความเรียบร้อยและนำเสนอแบบสอบถามนั้นต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และความชัดเจนของข้อคำถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงและความครอบคลุมเนื้อหา (Content Validity) จำนวน ๕ ท่าน (ภาคผนวก ก)

๓.๒.๖ นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ^๑

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

^๑ ชีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา: การสร้างและการพัฒนา, (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙) , หน้า ๖๕

	$\sum R$	แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่	+ ๑	หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้อง
	๐	หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
	- ๑	หมายถึง ไม่สอดคล้อง

กำหนดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด (ภาคผนวก ค)

๓.๒.๗ นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการหาประสิทธิภาพความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในกลุ่มซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน ๓๐ คน และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach -Coefficient)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α หมายถึง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

k หมายถึง จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_i^2 หมายถึง ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๙ (ภาคผนวก จ)

๓.๒.๘ นำแบบสอบถามที่ทดลองแล้วมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขออนุมัติใช้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปแจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่กำหนดไว้

๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๕.๑ ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงเจ้าอาวาสวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประสานงานและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

๓.๕.๒ ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ การตอบคำถามเพื่อการวิจัย และรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๓.๕.๓ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

๓.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพฤติกรรมมารักษาพยาบาล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๔.๒ วิเคราะห์ข้อมูลความสุขของอุบาสกอุบาสิกา สำนักปฏิบัติธรรมวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๔.๓ ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมมารักษาพยาบาลกับคะแนนเฉลี่ยความสุขของอุบาสกอุบาสิกา สำนักปฏิบัติธรรมวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมมารักษาพยาบาลกับคะแนนเฉลี่ยความสุขของอุบาสกอุบาสิกา สำนักปฏิบัติธรรมวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2)

สูตรหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage)^๒

^๒นิภา เมธาวีชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒๘.

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

โดยที่ P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

สูตรหาค่าเฉลี่ย (Mean)^๓

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดยที่ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)^๔

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

โดยที่ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

สูตรสถิติการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

^๓ ส่องศรี ขมพูนวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๓), หน้า ๕๕

^๔ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา,

โดยที่ χ^2 = ไค-สแควร์ (Chi-Square)

O = ค่าความถี่ที่ศึกษามาได้ (Observed frequency)

E = ค่าความถี่ที่หวังโดยทฤษฎี (Expected frequency) ได้จากค่าความน่าจะเป็นที่ความถี่จะตกอยู่ในตัวแปรหนึ่งๆ